

Előfizetési árak:
 A kiadók hivatalában átvevő:
 Évesz évre 6 frt — kr.
 Negyedévre 1 * 50 *
 Halványon az országban:
 Évesz évre 8 frt — kr.
 Negyedévre 2 * 50 *
 Vidékre postán szállítva:
 Évesz évre 10 frt — kr.
 Negyedévre 2 * 50 *

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalba intézendők.

Egyes száma ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, decz. 23.

Ünnep előtt.

Mindenki készül ünnepelni. Néhány napra abba hagyja hétköznapi foglalatosságait, hogy megpihenve a munkától családjának is szenteljen egy kis időt, talán lelkének is egy-két órát vagy percet. Mert századunk gyermekeit az anyagi gond, birvágy, hiúság, önzés és ambíció szünetlen munkára sarkalják, teljesen elmerülnek az anyagiakért való küzdelemben s a legfőbbre, a lelkiekre gondolni még a pihenés napjaiban sem jut idejük.

Pihenni tért az országgyűlés is, melynek még alig volt ideje dolgozni valamit. Nem is a fáradság miatt tértek pihenőre, hanem a kereszténység nagy ünnepe nyújtja nekik az első vacatiót. Mert hiába foglalják paragrafusokba a vallások egyenlőségét és hiába nyirbálják a kereszténység jogait, társadalmunk kereszténység jellegét nem lehet megváltoztatni. A francia forradalom lázas napjaiban eltörülték, — hogy nyoma se maradjon a ker. vallásnak, a keresztény időszámítást is. Nem Krisztus születésétől, hanem a Bastille lerombolásától számították az időt, — a hónapokat nem hetekre osztatták, hanem tizedekre s nemcsak az ünnepek megszentelését akarták megszüntetni, hanem a vasárnapokét is. Dőre kísérlet maradt. Az egyház sziklavarának nem ártott az ostrom. Ezt a kísérletet pedig, mint az emberi észnek szánalomra méltó tévedését jegyezte fel a történelem.

Attól különben nincs mit tartanunk, hogy a magyar országgyűlés kövesse a

francia nemzetgyűlés példáját. A mi parlamentünk tisztességesen megtartja az ünnepnapokat. Bánffy nem lehet azzal vádolni, hogy agyondolgoztatná a tisztelt Házat. Eddig legalább azt követte, hogy hadd legyen a képviselőknek minél több vacatiójuk. Nem is tudott volna nekik állandóan dolgot adni. De meg jobban is szerette, ha nem volt együtt a t. Ház, mert akkor nem okozhattak neki annyi sok kellemetlenséget és nem interpellálhatták meg minden »kicsinység«-ért.

Ezután hogy lesz? — a jövő titka. Még talán Bánffy sem tudja. Dolog ugyan lesz elég. Ha csak a trónbeszédben elsorolt javaslatokat akarja tárgyalatni a kormány a parlamenttel, akkor is kijut bőven a munkából a fiatal képviselőháznak. Hogy csak a legközelebbi teendőkre utaljunk: a költségvetés és a kiegyezés megújítása elég dolgot ad egy egész esztendőre.

Máskor maga a költségvetési vita négyhat hónapig tartott. De most úgy látszik evvel is gyorsan fognak végezni. Legalább az eddigi két heti munkából arra lehet következtetni. Egy óra alatt elvégezték az indemnity-vitát, másik órában letárgyalták az ujonczozási javaslatot, — máskor egy-két hetet vett igénybe mindegyik.

A most lefolyt felirati vita az ellenzéknek eddig legtevékenyebb része, a nemzeti párt a passzivitás álláspontjára helyezkedett. Bánffy fulmináns, indokolatlanul heves kirohanásának úgy látszik az volt a célja, hogy Apponyit hasonló fellépésre bírja. De a nemzeti párt vezére érzéketlenül maradt erre a támadásra is. Záró beszédében egyszerűen ajánlotta fel-

irati javaslatát elfogadásra. Többre — mint mondá — sem a haza, sem a közjó érdeke őt nem kötelezi. Ugy látszik ehhez fogja tartani magát a jövőben is. A többi pártok ugyan nem követik a nemzeti párt példáját, de ha csak a nemzeti párt maga lesz is a passzivitás terén, jelentékenyen megrövidülnek a viták és — meghosszabodnak a vakációk.

Az magában véve még nem lenne baj, hogy kisebb a szóáradat. De annál nagyobb hiba lenne, ha ezzel a nemzeti párt lemondana ellenőrzési szerepéről is, melyet két évtized óta oly nagy sikerrel gyakorolt.

Szeretjük hinni, hogy most csak az ünnepek közelsége sarkalta a honatyákat a felirati vita gyors befejezésére s az ünnepek után elhagyják ezt a meddő politikát s annál nagyobb buzgósággal vesznek részt a reájuk váró rendkívül fontos tárgyalásokon.

A tőzsde reformja.

Két napon keresztül tanácskozott már az értekezlet a kereskedelemügyi miniszteriumban, hogy megállapítsa azon alapelveket, melyek szerint a tőzsdét törvényileg szabályozni kell, ha a nemzetgazdaságra káros kinövéseit meg akarjuk szüntetni.

Az értekezlet a megvitatandó óriási anyagot — igen helyesen — kérdő pontok szerint vitatja meg. Első kérdés volt, hogy szükséges-e tőzsdetörvény alkotása, mely szerint tőzsdék csak kormányhatósági engedély alapján keletkezhetnek s ugyanily módon be is szüntethetők és hogy a tőzsdék a kormány állandó felügyelete alatt álljanak? — Matlekovics Sán-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Hideg szobában.

Irta: SZ. FERENCZ.

Ott ült a szegény fiatal ember igénytelen kis hónapos szobájában. De hiszen még az sem volt az övé, mert hárman birták; három szegény napidíjas rakosgatta össze azt a kis bért érette, a mi most még nehezebben ment, mert az új házigazda egy krajczár utólagos fizetésbe sem egyezik bele; meg is mondta: ha nem fizetnek, »kiteszi a szűrőket«.

De ma mégis az övé volt. A másik kettő elment hazulról karácsony estéjére valamely jó rokon vagy ismerőshöz. Neki nem volt hová mennie. Meggyújtotta kis darab gyertyáját, egyet cseppentett belőle a kis asztalra, ráerősítette, kész volt a tartója; így szokott ő esténként dolgozni, másolgatni társaival.

Odakünn szép, de hideg téli idő volt, — habár a természet mindent megvon a téltől, a mi bájos és viruló. A keményre fagyott földet fehér hólepel borította be, a fák zuzmarával tele ágai mint ezüstcsillárok mozogtak, ragyogtak ide-oda, míg a biborpiros nap a fellegek mögé alámerülve, fényes, aranyos sávokat hagyott maga után. A hópelyhek egyre szállingóztak, kerülgetve egymást, míg a szél meg nem ünta játékukat s oda nem fűtötte őket a járókélők arczába, nyakába...

Megvédve az idő ellen elég jól találta magát otthonában, bár kályhájában nem pattogott a tűz s rohogása nem vegyült bele a füttyülő szél zugásába...

De hisz' ő már megszokta ezt, nem ért rá gondolni a meleg szoba kényelmére, csak néha letette a tollat, megdörzsölte a kezét s irt tovább...

Ma nem akart dolgozni, gondolván, legalább ennyi ünneplést megérdemel. Alá s fel járkált szobájában, mintha hosszát méregetné. Gondolataiból hirtelen zaj és fény ébresztette fel: Az utcza másik során, éppen vele szemben egy gazdag uri család lakott. A terem közepén ott ragyogott a gazdagon díszített karácsonyfa... körülötte örvendező gyermekek, szülők, rokonok, ismerősök; a kicsik az ajándékoknak, a nagyok a kicsinyek boldogságán örvendeznek... Csupa boldogság... S felhangzik a gyermekek éneke a »Kis Jézuskához«...

Hirtelen elszomorodott. »Nem, nem jó neki ezt nézni!«, valami irigységgel vegyült fájdalmas érzés azt sugja neki, mely átfutja egész valóját az emlékezés hatása alatt. Visszagondolt azokra a karácsonyestékre, miket eddig oly boldogan, oly gyermekes kedélyvel töltött, mikor még nem volt semmi gondja, semmi bánata, mikor öröm s boldogság volt élete s olyannak képzelte mindig... Csak most látta igazán szeleynységét, nyomorát a maga valójában. A magány, mely mint gonosz szellem lepte meg, feltűntette egész valóját.

— Nekem már nem lesz több karácsonyom!

— mondá keserűen s ledől a rongyos, ócska kerevetre. A kis gyertyadarab kiégett az utolsó cseppig s kékes színben pislogva kialudt. De azért nem lett sötétség a kis tanyán. Annak a díszes fának számtalan kis mécse körül világitott neki is, halványsárga fényvel. A mint elgondolozva nézett maga elé, szemei egy kis képen akadtak meg, ott függött a falon, magasan, ócskán és megkopottan. Éppen rávetődött a világosság: a por vastag rétegben állt rajta, a pók meg össze-vissza szötte finom hálójával. Mellette egy másik szem nézett ki különben, de azon ki lehetett vanni a szép női vonásokat.

Nézte őket, mintha fel akarná ismerni; régen látta még e képeket is, egyetlen örökségét, a mindennapi munka anynyira elfoglalta.

S most szüleiére gondolt vissza; hogy szerették, gondolták őt... Elvesztette őket... minden rokon nélkül áll ezen a világon, jobban szeretne nem élni... E gondolatok gyötörték egyre; a mult képei ismét feltárultak előtte eseményeivel együtt, mintha láthatlan motólan forgatták volna előtte végnélküli szálait... Hisz' ő is oly boldog volt valaha pénzben és gazdagságban... Szeretett volna oda menni, abba a házba a karácsonyfahoz, részt venni örömben, mert neki is joga van hozzá.

S mintha keresett volna valamit, mikor szeme egy harmadik képen akadt meg; ott függött a sarokban, a könyvespolcz felett; a por nem tudta egészen eltakarni, úgy hogy a fénykép mosolygó kis leányszem, mintha far-

dor ellenzi a törvény szabályozását. Polónyi Géza azonban már az igazságszolgáltatás együttműködéséről is szükségesnek tartja. Lukács Béla szintén a törvény útján való rendezést kívánja, nemkülönben gr. Károlyi Sándor, Wittmann Mór, Kornfeld Zsigmond, dr. Bernáth István, Neumann Sándor, dr. Visontai Soma is. — Dániel Ernő báró elnök végül konstatálja, hogy a többség a törvény általi szabályozás mellett foglalt állást.

Második kérdés volt, hogy kikből álljon a tőzsde tanácsa? A felszólalók legtöbbször egyetértett abban, hogy a tőzsde tanácsban ne csupán tőzsdetagozók által választottak, hanem a kereskedelmi, nagyipari és mezőgazdasági körök választottjai is helyet foglaljanak.

Harmadik is igen terjedelmes, de egyszerűségi kérdés volt, hogy kik látogatják a tőzsdét? A tőzsdetanács javasolja az eddigi szabályzat fentartását, mely szerint a tőzsde látogatása csak kereskedők, iparosok és mezőgazdák számára engedélyezték meg. Ezen nézetet pártolják dr. Félegyházy Ágost, Neumann Ármán, Lánzy Leo, Császár Jenő, gr. Károlyi Sándor stb., mire az értekezlet a tőzsdetanács javaslatát egész terjedelmében elfogadta.

Végül Dániel Ernő elnök a tanácskozás folytatását az újév utáni időre halasztotta azon kijelentéssel, hogy az anket napja később fog meghatározatni.

A föld terhe.

Ő felsége, a legalkotmányosabb magyar király az országgyűlést megnyitó trónbeszédében foglaltatik az egyenes adók reformjának elodázhatatlanul szükséges volta.

Édes hazánk ős termeléssel, tehát tulajdonképpen mezőgazdálkodással foglalkozó nagy többsége joggal reményli, hogy a legfelsőbb szó intenciójának megfelelőleg az egyenes adók reformja alatt a hivatott tényezők első sorban a földadó rendezését, a tényleges földjövedelem arányában való megállapítását tartják elodázhatatlan kötelességüknek.

Hogy a valamikor annyira életerős közép-földbirtokos osztály létezni megszűnt, annak okát ez alkalommal ne keressük; — némelyek azt vitatják, hogy a hiba legnagyobb

részben magában a kisbirtokos osztályban rejlett; de kétségkívül sok más ok hozzájárult a közép birtokos osztály gyors pusztulásához.

Le kell számolnunk a jelenlegi állapotokkal, — de törekednünk kell egyúttal megmenteni a megmenthetőt.

Ha figyelembe vesszük, hogy a magyarországi 27 millió hektárnyi művelés alatt álló földterület után évente mintegy 40 millió forint földadót fizetnek, okvetlenül gondolkoznunk kell a felett, hogy a sokszorosan nagyobb forgó — tehát kamatozó — tőke, — mely a földadó alapját képező kataszteri tiszta jövedelemme szemben áll, elenyésző csekély mérvben szolgáltatja az adót.

Feltéve, de meg nem engedve, hogy Magyarország földterülete a 40 milliónyi földadót megbirja, hol van az arányos és igazságos beosztás?

Az ország összes területe ez időszertől becsülő járásokra van felosztva, becsülő járásokként állapított meg a föld I—VIII. osztályba osztott, osztályonkénti tiszta jövedelme s ez képezi a földadó 25.5% alapját.

A kereskedő állampolgári becsület számára bevallott tiszta jövedelme 10%-át fizeti az államnak egyenes adó czímen, a tőke pénzes a tényleges és részére veszélymentesen biztosított jövedelem után szintén olyan %-ot fizet. — Ne hajtunk az állampolgári becsület szóban, fogadjuk el, hogy minden kamatozó tőke adó alá vonaték, mégis a föld tulajdosági és különösen pedig aránytalanul felosztott terhe azonnal szemünkbe tűnik.

Semmivel sem több a föld valódi tiszta jövedelme a kataszterileg megállapított mennyiségnél s ezen jövedelem után 25.5% fizetetik földadóba, s ez meg kétszeresedik legtöbb helyen a másnemű jövedelmet nem terhelő visszabályozási költséggel, őrzési díjjal stb., — Ez áll általánosságban.

Az aránytalan adóztatás még tarthatatlannabb, mert a tények megfelelőleg egy és ugyanazon becsülő járásba beosztott községek egyikében p. o. az I. osztályu egy kat. hold föld tényleges értéke 3—4 száz frt. között változik — terhe azonban teljesen egyenlő, hol itt az arány?

Ha a gyakori változásoknak alávett

földrészletet egyik-másik községben vizsgálódás alapjául vesszük úgy találjuk, hogy az 4—5 tulajdonos kezén keresztül csaknem egy és ugyan azon árba ment, — tehát a tőke értéke legalább szembetűnően sem nem csökkent sem nem nagyobbodott.

Ha tehát X. községben egy kat. hold föld tényleges értéke 300 frt, mert Y. község ugyanazon becsülő járásba esik s egy hold föld csak 40—60 frt értéket képvisel, mert ugyan egy osztályba vannak sorozva, egyenlő mennyiségű adó alapját képezik, illetve kataszteri tiszta jövedelme amazéval egyenlő.

Hogy a föld terhe, annak adója leszállításával mérsékeltesse, hogy a rengeteg összeget felemészítő szabályozási költségek lehetőleg leszállítsanak, az az intéző körök kötelességeinek egyik legsürgősebbike, de a rendezésnél, — a földadó leszállítása körüli eljárásnál nagyon is figyelembe veendő lesz a helyi viszonyoknak megfelelő tényleges érték utáni adóztatási rendszer törvényes emelése. — Mindenesetre azonban megkönnyítendő a föld terhe. P. S.

Millenniumi kitüntetések.

— A kiállításnál közreműködőknek. —

Már említve volt a lapokban, hogy királyi ő felsége a millenniumi év befejezte előtt még kitüntetésben részesíti az ezredéves kiállítás létesítése, rendezése körül kiváló érdemeket szerzett férfiakat.

A hivatalos lap tegnap közli a legfelsőbb kitüntetések egész sorozatát. A mintegy 300 kitüntetettek közül közöljük a következőket:

Kedves rokon Frigyes főherceg Ur! Különös örömmel szolgál azon hazafias áldozatkészségeért, melylyel az uradalmi terményeiből és gyártmányaiból rendezett mintaszerű külön kiállítás által az ezredévi országos kiállítás sikerét előmozdította, Önnek teljes elismerésemet és legmelegebb köszönetemet kifejezni.

Kelt Bécsben, 1896. évi decz. hó 19-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Kedves rokon József főherceg Ur! Mintaszerű külön kiállítása által fényes bizonyítékát adta az ezredévi országos kiállítás sikere iránt való élénk érdeklődése és hazafias áldozatkész-

kasszemet akarnának vele nézni . . . Nem volt most kedve ahhoz.

Haragudni kezdett azokra a fenyőfán égő kis ártatlan mecsekre, miért világítottak be az ő sötét szobájába, miért juttatták észébe múltját, emlékeit. — Szeretett volna oda rohanni, kiáltani, összetörni . . .

Amint izgatottan tépelődött, kezébe akadt hegedűje; szinte idegen volt előtte, oly régen játszott rajta. — Pedig valaha zeneművészek szánták — és képzelték is.

Nem akart tovább tétlenül lenni, mert most minden tárgy, minden darab a multat juttatja észébe, csak behégedett sebeket szakít fel . . . Behunyta szemét . . . A hegedű szól, zokogott kezeiben, ő meg hullatta a könyveket, a mint rákezdte, eleinte halkán, majd erősebben, mint mikor valaki fájdalmában zokog:

»Árva vagyok, nincsen senkim!»

Az alatt a szomszédban elhallgatott a nagy ünnepi zaj, a mecsek kialudtak, sötét volt minden . . . De azért figyelmes lett mindenki, a mint egymás után szünet nélkül játszta az ő régi nótáit:

»Kis madárka zeng az ágon,
Temetőbe — sirba vágyom.»

Pedig a kis madárkák már rég elköltöztek, helyüket a tél fekete serege, a varjuk és csókák lármás hada szállta meg, de azért a hur egyre zengte:

»Temetőbe sirva vágyom!
Sirba vágyom!»

Hirtelen elhallgatott. — A vonó leesett a földre; keze s ujjai a hidegtől megdermedve, kiejtették azt. — Álmosan, teljesen kimerülve aludt ott, mikor szobatársai megérkeztek. — Akkor felébredt, megpróbált felkelni, de tagjai mintha megbénultak volna s gondolatait is hiába próbálta összeszedni, nem tudta, hogy valóság, avagy csak álom volt-e az egész . . . ?

Egy nemes lélek.

Románból fordította: Augustinus.

Teodor bankár irodájában foglalatoskodott, előtte hevert kinyitva egy levél és mellette egy ötvenes bankó. Kint sivitva fújt a téli szél az utszéli árokba seperve a havat. A bankár nem figyelt az időjárásra. A szobájában lévő barátságos meleg elfeledtette vele a téli szél zugását. Egy nagy számadási könyvbe jegyezte be a levél tartalmát, a mit ügyvédjétől kapott. Az arcán mutatkozó barátságos és megelégedett vonások azt engedik következtetni, hogy örvendetes hírt tartalmaz a levél.

Gondolatainak menetét nemsokára kocsizörgés szakasztja meg. A kocsis háza előtt állapodik meg és kevés idő múlva neje nyitott szobájába.

— Hogyan? még ma is? kérdi az asszony Teodortól, miközben hanyagul veti magát egy a kandallóhoz közel álló székbe.

— Megengeded, hogy kissé felmelegedjem? — Mit parancsolsz? hogy felmelegedj, hogy ne?

— De az Istenért — mondá a nő — hagyd el már azokat a poros könyveket, legalább maradj szobámba, a gyermekek már régen várnak, nem tudják mire magyarázni elmaradásodat.

— Azonnal megyek, azonnal!

Az asszony roszul szöjtött, az osztalhoz közeledve a nyitott levélbe pillantott.

— Ah Istenem! — kiált föl — éppen ma karácsony estéjén? Mily kegyetlenség!

A bankár elszörnyűködve és ijedt arczzal állott fel:

— Mi az? mi történt? — kérdé nejtől.

— Nem tudod, hogy ma karácsony előestéje van, a melyen mindenkinek kötelessége örvendezni az Isten Fiának születésén, nem, hogy úgy viselkedjünk másokkal szemben mint a pogányok! Most már értem, értem az egészet!

— Szegény asszony! Hogy könyezett és mily merőn nézett reám az egész istenitisztelés alatt! Te vagy az, aki szerencsétlenné tetted, igen te és ügyvéded!

A bankár majd sóbálványgyá változott ámulatában, egy darab ideig merőn nézett nejeére, ennek végszavai folyton füleiben csengtek.

— Szerencsétlenné tettem! mondá zavartan és önkéntelenül lehanyatlott a székbe eltasztva maga elől a levelet.

Uram!

Ma árvereztem el Sulyok özvegyének butorait, aki Önnek ötven frittal tartozott. Nagy

ségének s különös örömmre szolgál, Önnek ezért teljes elismerésem s legmelegebb köszönetemet kifejezni.

Kelt Bécsben, 1896. évi decz. hó 19-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Kedves Fülöp szász-coburgi és gothai herczeg! Fogadja teljes elismerésem kifejezését és legmelegebb köszönetemet azon hazafias áldozatkészségeért, melyet igen sikerült külön kiállításának rendezése által az ezredévi országos kiállítás érdekében tanusított.

Kelt Bécsben, 1896. évi decz. hó 19-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Ezeken kívül *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszternek hasznos működéseért teljes elismerését fejezi ki ő Felsége.

Gróf *Batthyányi* József főrendiházi tagnak az *esztergomi* székes főkáptalannak, *Fehér* Ipoly pannonhalmi főapátnak, *Frank* Ferenc kegyesrendi tartományi főnöknak, *Gallacz* János műszaki tanácsosnak, a *nagyvárad*i kerületi bizottságnak, a *b.-ujfalui, margittai, érményhályfalvai, szalontai, élesdi, székelyhidi, derecskei, belényesi, tenkei helyi*-bizottságoknak, gr. *Wenckheim* Dénes főrendiházi tagnak, gr. *Wenckheim* Frigyes orsz. képviselőnek, lovas *Wertheimstein* Alfréd biharvármegyei lötenyészbizottsági elnöknek és gróf *Zichy* Jenő belső titkos tanácsosnak *elismerését nyilvánította király ő Felsége.*

Vajda Ödön zirczi apátnak a *szent-István* rend kis keresztjét;

Krapac János zágrábi székesegyházi kánonoknak a *III-ad osztályu vaskorona* rendet adományozta ő Felsége.

Ferdényi Kálmán. †

Biharvármegye tisztikarának gyásza van; egyik kiváló jeles tagját ragadta el a kérlelhetlen halál.

Ferdényi Kálmán megyei árvaszéki ülnök tegnap délutáni 1 órakor elhunyt. Az elmúlt évben súlyos betegségbe esett s orvosai lemondtak életéről, azonban a derék férfi jobban lett, annyira, hogy hivatalát végezte, bár betegségéből teljesen nem gyógyult ki.

Pár héttel ezelőtt, ifju szerető neje: Gyön-

gyössy Matild, súlyos betegségbe esett, a nagyfokú tifusz annyira megtámadta az életerős urat, hogy elméje elborult s gondos ápolás végett a fővárosba szállították. Ez újabb szerencsétlenség végzetes volt a különben is beteg férjre s ágyba döntötte. Most már nem reméltek felépülését.

Még a 70-es években lépett Ferdényi Kálmán Biharvármegye szolgálatába; előbb mint aljegyző, később mint árvaszéki ülnök szolgált. Néhány komlóssy Antal halála után foglalta el a munkássága, szorgalma, kiváló képessége által jól kiérdemelt árvaszéki elnöki széket.

Jószívűsége, szelid modora általánosan ismert volt.

Halála mélyen sújtja a Ferdényi, Gyöngyössy-családokat. Három picziny gyermek lett teljesen árva rövid pár hét alatt; a kérlelhetlen sors elragadta körükből a szerető anyát és apát.

A halál híre tegnap a városban gyorsan elterjedt s általános részvétet keltett. Temetése pénteken, december 25-én délután 3 órakor lesz.

A család által kibocsátott gyászjelentés a következőképp hangzik:

Özvegy Ferdényi Kálmáné szül. Gyöngyössy Matild s gyermekei: Ferencz, Ilona és Kálmán, ugy Gyöngyössy Lajos és neje továbbá Ferdényi Olivér és neje, özv. Ajtay Istvánné s gyermekei: Gyula és Jolán szomorodott szívvel tudatják a többi rokonnok nevében is a legjobb férj, apa, vő, testvér kabaláspataki Ferdényi Kálmán Biharvármegyei árvaszéki elnökének és h. ügyvédnek folyó hó 23-án d. u. 1 és 1/4 órakor életének 49-ik, boldog házassága 13-ik évében történt gyászos elhunytát. A megbolgogult hült tetemei folyó hó 25-én d. u. 3 órakor fognak a gyászháztól (Várad-Olaszi, Nagykut-utca) a róm. kath. egyház szertartásai szerint a családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Az engedtelő szent mise áldozat 1897. évi január hó 2-án d. e. 1/2 10 órakor fog a nagyvárad olaszii plebánia templomban az Egék urának bemutatni. Nagyvárad, 1896. december hó 23. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Biharvármegye tisztikara a következőkben adja tudtul gyászát:

Biharvármegye tisztikara fájdalomtelt szívvel tudatja szeretett tisztársá kabaláspataki Ferdényi Kálmán árvaszéki elnöknek folyó hó 23-án d. u. 1 és 1/4 órakor életének 49. tisztviselői pályájának 19-ik évében történt elhunytát. A megbol-

dogult hült tetemei folyó hó 25-én d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Nagykut-utcai lakásán beszenteltetni s a várad-olaszii közsírkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunytak jó barátai és ismerősei meghívattak. Nagyvárad, 1896. december hó 23-án. Béke poraira!

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Deczemb. 27. Iparhatósági megbízottak választása d. e. 11 órakor.

* **Éjféle mise.** A keresztény szeretet nagy ünnepét, a Megváltó születésének emlékét üli holnap a keresztény világ. A római katolikus templomokban ma éjjel tartják az éjféle misét. A székesegyházban már ma este 11 órakor a papnövendékek szent zsolozsmákat énekelnek. Előzőleg délután 3 órakor nagy vecsernye lesz a székesegyházban, a mely alkalommal a következő zenedarabokat adja elő az énekkar: Kersch: Psalmi ad Vesperas, Kempler. Jesu Redemptor. — Az éjféle mise alatt pedig a következő zeneszámokat adják elő: Kempler: Misa pastoralis in C., Fűhrer: Onem vidistis, Seyler: Vale Jesu.

* **Egy érdekes koszoru Szaniszló szobrán.** A Szaniszló-szobor leleplezése alkalmával megható kedves jelenet volt, mikor egy bátor kis leány — Györy Irma — az Orsolya-zárda nevében letette a koszort a zárda nagy jóltevőjének szobrára. Bátran, szépen mondta el a következő ajánló szavakat: »Fogadd az Orsolya szüzek hála és kegyelet nyilvánítását kegyesen, ki jól tudod, hogy e szerény koszoru igénytelen árnyéka sem lehet ama szívbéli hálás érzelmeknek, melyek a szerény zárda falai közül mindennap a legbuzgóbb imákban egyesülve fölhatnak örök üdvöd és boldogságodért a Mindenható zsámolyához.« Kevesen tudták, milyen becses az a szerény kis koszoru, melyet e szavak után letett a talapzatra, amely már ekkor egészen el volt halmozva a szebbnél-szebb koszoruk sokaságával. E kis koszoruba u. i. száritott fenyű levelek voltak fonva, amelyeket másfél évtizeddel ezelőtt hozott Vinkler cz. püspök Franciaországból és pedig arról a tölgy-

megerőltetésembe került míg az említett összeget elő tudtam teremteni, mert az özvegy butorai nagyon silányok voltak. A pénzt mellékelem

Ez volt a levél tartalma. Sem a bankár, sem az ügyvéd megszokva már a szívtelenséget és a hivatalos hidegséget nem vették észre, hogy a szegény özvegyet mindenéből kifosztották épen . . . karácsony estéjén.

A bankárné istenfélő, vallásos asszony volt. A mily ritkán látogatta a bankár a templomot, oly gyakran jelent meg neje az istentiszteleten, ma sem mulasztotta azt el. A templomban feltűnt neki egy szegény asszony, a ki folyton könyezett. Kérdezősködött felőle és megtudta, hogy Sulyok nevű szegény ember özvegye.

Most mikor már ismerte a levél tartalmát, világos volt előtte az egész dolog, megtudta magának magyarázni a szegény asszony viselkedését. Ma mikor az egész keresztény világ üdvözlözi az isteni szeretet legfenségesebb megnyilatkozását, férje szerencsétlenné tesz egy szegény özvegy asszonyt, kinek három neveletlen gyermeke fázódik odahaza a fűtetlen szobában.

Mivel fogja ez a szegény asszony gyermekeit megörvendeztetni ezen a szent estén? Milyen ruhába öltözteti őket, hogy legalább valamennyire meg legyenek védve az idő mostohasága ellen? Hogyan fogja vigasztalni gyermekeit az ifju Jézus születésének elbeszélésével, mikor szíve csordultig van megtelve keserűség-

gel. Lesz-e neki annyi fája, hogy felmelegítse gyermekeinek félig már megfagyott testrészeit? Lesz-e egy falatka kenyere, hogy gyermekeinek éhségét türelhetővé tegye. Ki ennek a megmondhatója? Férjének ügyvédje mindenéből kifosztotta, csakhogy hitelezőjének eleget tegyen; és ez a hitelező oh égi! épen férje! Oh valami borzasztó! Szíve elfacsarodik ha ezekre gondol.

Hirtelen egy gondolat villant meg agyában, a mely még elkeseredettebbé tette: az a szegény asszony bizonyára átokért imádkozott az egék Urához, most . . . ezen a szent estén.

Elképzelte magának a szegény asszony szobáját. Egy üres füstölt falakkal ékeskedő picznye lakás, melynek egyedüli butordarabja egy rozszant ágy, rajta egy pár rongydarabbal. A tüzhely hideg, nem melegíti fel a szobát barátságos kandalló tüze. Az ágszélén mélyen gondolataiban merülve ül az özvegy, szemei könnytől ázóttak, melle ziláltnan piheg az elfojtott sóhajoktól.

Gyermekei nincsenek idehaza. Azok követve a keresztények százados szokásait elmentek, hogy mások ablakai alatt énekszóval hirdessék az Isten fiának születését.

— Ha élesen jönnek haza? — kérdi magában az özvegy, mit adok nekik? mit mondjak, mivel vigasztaljam őket?

Még tovább szötte volna gondolatainak fonálát, ha egy ismeretlen hang fel nem rázza merengéséből. Az idegen észrevétlenül jött a szobába, az özvegy csak akkor vette észre, mikor — jó estét — kívánt. Két csomaggal meg-

terhelve jött be az idegen, azokat maga mellé helyezte és így szólt:

— Vigasztalódjál! örvendj e szent napon és bocsáss meg azoknak, a kik megszorítottak, — és eltávozott anélkül, hogy az özvegy asszony feleletét megvárta volna. Ez azt sem tudta ébren van vagy-e álmodik, nem volt annyi ereje, hogy az idegent kikísérhette volna, annyira meg volt hatva.

— Nézd anyám! mennyi kalácsot kaptam — szólt az egyik gyermek a sötét szobába lépve. — Pénzt is kaptunk — szólt a másik.

— Gyujtsunk világot és osszuk el — mondja a harmadik. Ezek az örvendetes hangok felrázták az anyát merengéséből. Meggyújtott egy darabka gyertyát és a mint a gyertya világossága elterjedt a szegényes szobában a gyermekek azonnal észrevették a csomagokat.

— Mi ez anyám?

— Nem tudom fiam!

— Bontsuk ki!

— Bontsátok ki, csak vigyázzatok rá!

Nem kellett a gyermekeknek kétszer mondani, hozzá fogtak a kipakoláshoz. Az egyik csomagból téli gyermekruhákat húztak ki, a másikkól élelmi szereket és egy levelet. A levél egy száz forintos bankóval volt megtelve és pár sor volt mellé téve. A nagyobbik fiu tudott kissé olvasni és nagynehezen kislábizálta a levélből eme szavakat.

— Bocsáss meg azoknak, a kiktéged megszorítottak és szerencsétlenné tettek.

fáról, amely alatt valamikor a szegények nagy apostola Paulai sz. Vincze tanította az utcákról összeszedett gyermekeket. Méltán disziti az a koszoru annak szobrát, akit Sz. Vincze szelme vezetett apostoli működésében.

* **Diák-kongresszus Nagyváradon.** A magyarországi diák-szövetség a jövő évben Nagyváradon tartja meg kongresszusát. A nagyváradai jogász olvasó-egylet elnöke: Gyenge Béla, mint már közöltük, kérvényt intézett Nagyvárad város tanácsához, a melyben a kongresszus költségeihez hozzájárulást kért a várostól. A tanács a kérelem tárgyában akként határozott, hogy szóbeli tárgyalás útján intézik el a város hozzájárulása iránti kérdést.

* **A színház-építés ügye halad.** A nagyváradai állandó színház terveit jóváhagyás végett felküldte a tanács a miniszterhez, azzal, hogy a tervek felülvizsgálata és jóváhagyása után tesznek előterjesztést az építés költségeinek fedezésére nézve. A tanács ezen intézkedése nagy felháborodást keltett a színügyi bizottság egy részénél, a kik mindenképen erőszakolják a színház építését, azt hangoztatva, hogy a közgyűlés az építésre megszavazta a regále-kötvényeket. Megütközésüknek kifejezést is adtak, minek folytán a városi tanács tárgyalásra vette az ügyet. Kitűnt, éppen a főmérnök kijelentése folytán, hogy még a diszlektár és sok más olyan dolog szükséges a színházhoz, a mi a tervekben nincsen felvéve. Ebből kifolyólag nem is tehet előterjesztést a miniszterhez a fedezetre nézve, mert nem tudja az összes szükségletet. Kiadták az ügyet a városi főmérnöknek, hogy mutassa ki az összes szükségletet s az ezzel járó költségeket. — A tanács különben tagadja azt az állítást, hogy a közgyűlés a regále-kötvényeket határozottan a színház építésére jelölte ki. A közgyűlés azt határozta, hogy a városházát, csatornázást, színházat a regále-kötvények árából fedezi; de a regále-kötvények eladása időnként jóváhagyás végett felterjesztendő a miniszterhez. A regále-kötvényekből már itt-ott van valami, de még a városháza, csatornázás sehol sincs.

* **Helyszíni szemle.** Biharvármegye kórházában a kórházi választmány egy nagyobb szabású kemenczét akar az udvar hátsó részében felállítani, a melyben a kórházban összegyűlt ócska szalmát és más hulladékokat elégetnék. Az építés ügyében december hó 30-án tartják meg a helyszíni szemlét, a melyre meghívják a környéken lakó érdekelteteket.

* **Az utcák öntözése.** A napokban közöltük Busch Dávid városi főmérnök előterjesztését az utcák és terek czélszerűbb locsolására vonatkozólag. A tanács tegnap tárgyalta az előterjesztést és utasította a városi főmérnököt, hogy szerezze be a különféle locsoló csapokat, tegyen próbákat s ezek alapján terjeszse elő javaslatát.

* **Drága czimek.** Udvari szállítónak lenni szép és nagy gondolat, de egy kicsit költséges. Dániel báró miniszter most egy új szabályrendelettel még jobban megdrágította. A rendelet, a mely december hónapjáról van keltezve, így szól:

Az udvari czim adományozásáért fizetendő díjak tárgyában megállapított új szabályzat értelmében, melyet Ő császári és apostoli kir. Felsege folyó évi szeptember hónap 1-én kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyani méltóztatott, ezen díj minden egyes, ily udvari czimet nyerő egyén után ötszáz forintot tesz és pedig akkor is, ha az illető egyének egy társas czégnek tagjai. Ugyanekkorra összeg fizetendő az ujonnan belépő czégtárs által, ha az udvari czim ő reá is átruháztatik.

* **Államsegély a szalontai gymnasiumnak.** Nagyszalonta község, mint az ottani gymnasium fenntartója, államsegélyért folyamodott

a kultuszminiszterhez. A kérvény tegnap érkezett vissza Biharvármegye alispáni hivatalához. A miniszter nem zárkózik el a kérelem teljesítése elől, de azt igen fontos feltételekhez köti. Kívánja a miniszter, hogy a jelenlegi 3, 5 és 15 frtos tandíjakat töröljék el s egyöntetűen állami gymnasiumokkal, 25 frtra emeljék a tandíjat. Az így elérendő több bevétel aztán a tanerők fizetésjavítására fordítsák s olyan dotációt adnak a tanároknak, mint más gymnasiumnál. Ha ez esetben kevés lesz a tandíj a kiadások fedezésére, megadja az államsegélyt a miniszter.

* **A diákok szomorú karácsonya.** Az idei karácsony sokáig keserű emlékezetében lesz annak a diákgenerációnak, mely a helybeli főgymnasiumot a jelen tanévben látogatja. A most kiosztott karácsonyi értesítők ugyanis annyira meg vannak rakva rossz osztályzatokkal, hogy a jeles tanjegy csaknem egészen kiveszett belőlük. Ime a kis rögtönzött statisztika: Az egész 8 osztályban, tehát 500 és egy néhány tanuló között csak 1, azaz egy emi n e n s akadt s ez Prág Ferencz V. oszt. tan. Szent József-intézeti növendék. A négy felső osztályban 151 diák között van 17 jó rendű, a többi mind elégséges és elégtelen jegyet kapott. A IV. osztályban 68 közül elbukott 44, köztük 24 kettőnél is többől. A VI. osztályban 42 diák között csak 2 jórendű van, a többi lásd mint fentebb. Mi lehet ennek a tömeges kivégzésnek, ezen szellemi autodafénak az oka? A tanulók hanyatlása szorgalomban vagy a rendszer? A legfelsőbb tanügyi faktorban és a rendszerben kell rejlenie a hibának.

* **Küzdelem egy saskeselyűvel.** Szerbiában a takowai erdőszégen pár nap előtt Sukics Ivo nevű szerb paraszt látszólag beteg vagy sebesült látott a földön gubbaszkodni. Sukics megörült a ritka zsákmánynak s rávetette magát, hogy a nyakát kicsavarja. A hatalmas madár azonban olyan erővel verte vissza a támadást, hogy csakhamar ő kerekedett felül s a paraszt a legnagyobb veszélyben forgott. Szerencséjére egy másik társa érkezett a küzdelem helyére és ennek segítségével sikerült a keselyűt leigázni. Sukics testén borzaszósebeket szagatott a keselyű, úgy, hogy jobb karját amputálni kellett, állapota még így is kétségtelen, mert az orvosok vérmérgezéstől tartanak.

* **Fehér szárnyu szalonkák.** Westphalen tartományban az albachteni vadászat alkalmával igen ritka vadász-zsákmány került cső elé: egy szalonka, melyek teljesen normális test mellett hófehér szárnyai voltak.

* **Utazás keletre.** Propper N. János, a felső kereskedelmi tanintézet igazgatója most már végleg megállapította a 2-ik keleti utazás programját. 1897. márczius 24-én reggeli hat órakor külön vonattal indul Nagyváradról a társaság s Pesten keresztül 25-én érkeznek *Triesztbe*. Másnap reggel indulnak *Velenczébe*, hol két napig fognak tartózkodni. Innét *Brindisín*, *Alexandrián* keresztül, hol több időt fognak tölteni s innét *Kairóba* mennek. A társaság itt a Stepeard-Newhotel, Hotel Continental-ban lesz szállásolva. Április 6-án a reggeli órákban lesz a tovább utazás egyiptomi vasutakkal *Ismailába*, aztán hajón Szuez-Portó-Szaidba, át a modern világforgalom legnevezetesebb útján a *szezi csalornán*. Április 7-én már *Jaffában* lesznek és másnap reggel istentiszteletet hallgatnak a *Szentsir templomában*, látogatást tesznek *Szüz Mária sirjánál*, a gethsemáni kertben. Április 9-én tesznek látogatást a *Golgothán* és a jeruzsálemi templomtérben. Megtekintik a különféle emlékeket, templomokat és klastromokat s ugyanezért az itt időzésre három napot szántak s így csak 12-én érkeznek *Kandia* szigetére, honnét rövid körültekintés után *Korfu* szigetére utaznak. A nevezetes utat hazafelé terve Fiume és Abbázia érintésével fejezik be. E nevezetes és szép utazás mindössze 400 forintba kerül s mindenütt, a legelőkölőbb szállodában lesznek szállásolva. Az egy hónapig tartó utazásról április 22-én érkeznek haza. Jelentkezni még mindég lehet az érdekes tanulmányútra.

* **Ismét egy elszöktetett herezegnő.** Ugy látszik, hogy valóságos szökési járvány ütött ki és graszál a herezegnői körökben. Kevéssel azután, hogy Bourbon Elvira kisasszony a művészet és a művésziránt lángoló szenvedélytől magát elragadtatta, egy hajdani olasz miniszterelnök leányát s egy olasz herezeg feleségét szállotta meg az ellenáthatatlan vágy, hogy egy szenzációs hősnőjévé legyen. Az olasz nő vonzalma azonban már profánabb természetű volt, mint a Bourbon herezegnőé; ugyanis egy olasz kiadású *Laomedonról* beszél a fáma, a ki az ő herezegnőjét dallamos »Hajtsunk urnóm« szavával annyira elbűvölte, hogy ezentul már csak ő általa akarja magát kormányoztatni a szerelmes herezegnő. A legujabb hasonló eset, melyet most nekünk Brüsszelből táviratoznak s mely a belga főnemességet óriási izgalomban tartja, ránk magyarokra különös ingerével bír a pikantériának. A dolog ugyanis nem csupán egy herezegnő, hanem egy magyar czigányprimás körül forog, vagy mint a táviratban válogatottabb kifejezéssel említettük: »egy magyar cigány-zenekar igazgatója« körül. A zene hatalmát és varázsát a legrégebbi lyrikusoktól, Orfeustól Hazafi-Verai Jánosig mindenki megénekelte már és a legjobb hangzású nevek közül bizonyára nem tognak hiányozni a magyar primások sem, akik a mi elbűvölő nótáinkat csaknem az egész föld kerekéségén elterjesztették. Nincs benne tehát semmi csodálatos, ha még a Chi n a y József herezeg fiatal felesége is jó képet vágott egy ilyen »zenekari direktor«-nak még jobb játéka-hoz s hogy az ő varázs-hegedűjének csalogató hangjai gyengédebb hurokkal befutott szívében hatalmas visszhangzásra találtak s még a lelkiismeret hangját is tulharsogták, mely lelkében felbredt és óva emlékeztette törvényes hitvesén. Hiába! A herezegnőnyakába kapta a hegedűt a zenészszel egyetemben s ezt viszonyainál fogva is megteheti, mert hát Ward-nak az amerikai milliomosnak a leánya. A szerelmes pár tehát, — mint hírlik — egyet gondolt és utra kelt állítólag Olaszországon keresztül *Budapestre* menekült. A férj pedig — mint rendesen — beadja a váló keresetet hűtelen neje ellen.

* **Hamis-fogak.** Egy szerény külsejű diák tegnap egy kis csomagot tett le a rendőrbiztos asztalára. Óvatosan bontották ki, nehogy valami sérülés érje s a csomagban hat darab tündöklő hófehér fog rejtett, aranyba foglalva. A kis diákot megdicsérték a becsületességért s a talált portékáról jegyzőkönyvet vettek fel. Bizonyára, valami szép hölgy vesztette el, ki oly szerencsétlen helyzetbe jutott, hogy fogait pótolni kellett, mert hát a szépség csorbát szenvedne más különben. Hogy az illető hölgy — mert csak hölgy lehetett az elvesztő — hű egy kissé, az is bizonyos. A rendőrség, mint becses tárgyat összezsomagolta, még óvatosabban s a fiatal fogalmazó gyakorlatnok, ki az elnöki ügyosztály szobájában dolgozik, már előre készült egy bókra, — ha a tulajdonos netalán jelentkezne. Délután be is rukkolt, egy sejp öreg uri ember e szavakkal.

— Ma déjután ejvesztettem a fogaimat. Kérem a megtajajot hozzám utasítani. Megjutajmazom.

A rendőrtisztviselők összenéztek, a fogalmazó elpirult s az ábrándok egy szép hölgyről, szétfoszlottak, mint a téli köd.

* **Egy nyugalmazott rendőrőrmester kérelme.** Skraba Antal városi rendőrőrmester 21 évig szolgálta a várost s ez év közepén nyugalomba lépett. A közgyűlés a kért kegydíjat megtagadta tőle. Most kérvényt nyújtott be a városhoz Skraba Antal, a melyben kéri, hogy a tisztviselőknak a millennium alkalmából megszavazott azon kedvezmény, hogy a folyó évet nyugdíjigényükbe háromszorosan számítják, neki is beszámítsassék. Azzal támogatja kérelmét, hogy a millenniumi évben még hat hónapot szolgált s két évtizednél tovább tartó szolgálata után különben is csekély nyugdíjat kap.

* **Temetés.** Bihari Károly elhunyt nagyváradai polgárt tegnap helyezték örök nyugalomra. A temetésen nagy közönség jelent meg s a temetési szertartás elvégzése után a halottat kivitték a Rulikovszky temetőbe, hol átadták az enyészetnek. Az elhunytat általános részvét kísérte utolsó nyughelyére.

* **Névvaltoztatások.** Klein Dávid margittai lakos vezetéknévét »K e m é n y -re, Margarethén Jakab derecskei lakos vezetéknévét »M a r g i t a i -ra, Deutsch Henrik kötegyáni lakos vezetéknévét »D ó z s á -ra változtatta.

* **Elgazolta az iparvasut.** A dobresti Jiraszek és Krausz erdőkhasználási és faipari cég iparvasutján igen gyakori a vasuti szerencsétlenség. Ez évben már a harmadik volt az a vasuti baleset, a melyről belényesi levelezők tudósít. Az iparvasuton fák szállításával voltak elfoglalva s dolog közben a vonat elgázolta S z ü e s Mikula sonkolyosi lakost. A szerencsétlen ember meghalt. A hatóság megindította a vizsgálatot annak kiderítése végett, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

* **A legjobb kézben.** A hegyi csoda-doktor N é m e t h Sándortól a rendőrség már több ízben nagyobb mennyiségű gyógyszert foglalt le. Németh Sándor a rendőrség ezen eljárása ellen felebbezést adott be a városi tanácshoz, a melyben törvénytelennek, jogtalanak mondja a rendőrség eljárását. A felebbezést a tanács kiadta véleményezés végett a közegészségügyi szakbizottságnak.

* **Életmentő kisfiuk.** Az ujppestiek már javában korcsolyáznak a sziget mellett levő szűkebb Duna-ágban. A minap nagy gyermek-sereg mulatozott a jégen, mikor egyszerre megroppant a jég és beszakadt. Egy ficska a víz alá került. A körülötte állók szétfutottak, csak két bátor emberke, Jablonszky Jenő és Ecker Géza nem ijedt meg, hanem megkapta a kezét és szerencsésen kihuzta a vízből. A megmentett gyermeket az órházba vitték és ma már semmi baja nincs.

* **Papakoszták uniformisban.** Komáromi levelezők írja, hogy a héten már két ízben követtek el betörést és mindegyik esetben katonák voltak a bűnösök. Közlegény Szancseh Ferencz a minap feltörte Weil Mór fakereskedő lakását és kirabolta. Közlegény Óváry Lajos pedig feltörte Kováts József ékszerész kirakatát, egy csomó gyűrűt magához vett és futásnak eredt. Peche volt, elfogták és most társával együtt a vár börtönében várja a hadbíró-ság ítéletét.

* **Híres nevekkel** sűrűn lehet találkozni a berlini czimtarban. Viselőik azonban ritkán választották a családi tradícióknak megfelelő foglalkozást. Így pl. Caesar egy börtönelvont ad ki, Augustus levélhordó, Marius rézöntő. A többi »rómaiak« közül Coccojus főpinczér, Claudius masseur, Cassius könyvkötő. A történelem és monda hőseinek neveit is megtaláljuk. Egy Tell Vilmos mütömő, egy Roland szappanöntő, egy Tannhäuser háziszolga, Siegfried magán órákat ad, a dühös Hageu kályhakat készít. Wittekind bankigazgató, Oroszlán-szívű (Löwenherz) Richard vegyész. Franciaország első családai Berlinben szintén képviselve vannak, egy Capet asztalos, egy Valois biztosítási ügynök, egy Guise cselek helyett patkókat kovácsol. Németország történelmi személyiségei közül Luther M. a »Wartburghoz« címzett vendéglő tulajdonosa, Wallenstein váltóüzleteket csinál, egy Ziethen hitbizományos a Poppenheimok zálogügynökök, Blücher postagyakornok. A bölcsészek közül Plátó városi rendőr, Schopenhauer kapus, Scheiermacher varrógépeket árul, Leibnitz gummi-arabikummal kereskedik, Kant cseléd-közvetítő. A német parnasszút képviseli egy pék Goethe, egy üveges Schiller, egy végrehajtó Heine. A leginkább eltávozott az apák pályájától egy Hutten, aki nagy őséneke mondását: »En meritem!« csak — tyukszemvágásnál csitálhatja.

* **Egy nagyváradai szélhámós.** Furcsa eset, a M a n g r a Pál rogozi illetőségű kávé-ségény esete. Beállított tegnap Springold Jakab pece-utcai korcsmájába, e korcsmáros egy ismerősével K n ö p f l e r Rézivel és bemutatva e hölgyet, mint jegyesét s nyomban arra a szívessegre is kérte a korcsmárost, hogy menjen el vele a bankba 1100 frt vagyont felvenni, mert szeretne egy házat venni. El is mentek a bankhoz. Mangra bement,

Springold kint maradt. Kis idő múlva kijött kezében egy csomaggal s mutatta a kintlevőnek, hogy itt a pénz, aztán beleültek egy konflisba és elindultak házat nézni persze sikertelenül. A konflist Springold fizette ki, mivel társa nem akart váltani. Visszamentek a korcsmába, hol Mangra örömeiben mulatni kezdett és cigányt is hozatott. De váltani még mindig nem akart. Elmentek a kávéháza is, hol még mindig Springold fizetett, azon reményben, hogy megfizeti Mangra, mert hiszen sok pénze van. Itt azonban már kísült a turpisság és a károsult Springold egyenesen a rendőrséghez szaladt és feljelentette szélhámós ezimboráját, ki beismerte, hogy bizony neki — egy krajczár nem sok — de ennyi pénze sincs. A rendőrség intézkedett ez ügyben.

* **Kerestetik a tulajdonos.** A nagyváradai rendőrség tegnap egy csavargót fogott el, ki karján egy székelő ágyterítőt vitt. A rendőrségnél bevallotta, hogy lopta az ágyterítőt, de hogy kitől, arról fogalma sincs, mert be volt rugva. A csavargót Csere Józsefnek hívják. A rendőrség felhívja a tulajdonost, hogy kellő igazolás mellett tulajdonát vegye át.

* **Körözött tolvaj.** Spitz Tóbiás nagyváradai illetőségű munkást nagyobb mérvű lopásért, 1 és fél évi börtönnel sújtotta a pozsonyi kir. törvényszék, de az illető, ki feltételelesen szabadlábra helyeztetett, büntetés idejének kitöltése végett a mai napig sem jelentkezett, dacára hogy a kir. kuria által is helyben lett hagyva. A pozsonyi kir. ügyészség, most országos köröztetését rendelte el.

Mi van a halotyszállító kocsiában.

Hát lehet abban egyéb is, mint holttest? — kérdezhetné a nyájas olvasó. Hiszen olyan borzalmas még a külseje is; egy nagy, gyalatlán deszkakoporsóhoz hasonlít és szinte öszszébb huzza az ember a kabátját, ha mellette az utczán elrobog, a bakon rendőrrel, ki az üllői-ut felé, hogy a tartalmát a bonczoló asztalra rakják.

— Bizonyosan valami boldogtalan öngyilkos holttestét viszik abban, mondják ilyenkor a járó-kelők, nem is gondolva arra, hogy abban egyéb is lehet, például . . . bor és hogy azt a csunya külsejű kocsit nemcsak halotyszállításra lehet használni, hanem egyébre is, például . . . csempészésre, magyarul: a fináncz kijátszására. Mert, hogy erre kiválóképen alkalmas, azt megmutatta két magyar királyi rendőr, a Rudnay ur két ravasz és eszes legénye.

Gyors tempóban gördült befelé a zuglóból a Csömöri utra egy ilyen fekete kocsi. A bakon a kocsis mellett két rendőr ült, a kocsi előtt pedig még gyorsabb tempóban egy mezitlábos gyerkőc szaladt. Csak épen két minuttal előbb érkezett a gyerek a 9. számú fináncz-örházhoz, mint a kocsi és csak épen egy pillanata volt odakiáltani a pénzügyőrnek:

— Bácsi kérem, nézze meg azt a kocsit, nem halott van ám abban! — és azzal már szaladt odébb.

Öreg róka volt már a fináncz. — Igaza lehet a kölyöknek, — gondolta magában, megállítom a kocsit.

— Allj! — szólt oda keményen a rend magasan trónoló öreinek, hadd lám a halottkisérő levelet.

— Ejnye, de ráér velünk tréfálkozni a pénzügyőr ur, mintha bizony kíváncsi volna erre a kis írásra.

— Kíváncsinak kíváncsi nem vagyok, de a halotti bárczát mégis csak látni akarom.

— Mintha bizony most vinnénk először halottat a zuglóból a városba, ripoztzott az egyik rendőr.

— Épen azért akarom látni, szólt most már boszusan a fináncz és azzal kerüve a kocsit, egy erős rántással fölnyitotta annak ajtaját.

Rendőr, kocsis egy pillanat alatt lent termett a bakról, de már késő volt. A jószemű fináncz meglátta, hogy bizony bor, jó féle csömöri bor volt annak belsejében kisebb edényekbe töltve, vagy 250 liter.

A rendőrök most már könyörgésre fogták

a dolgot, rimádkodtak, ne bántsa őket, inkább odaajándékozzák a bort neki.

— No jó, szólt a pénzügyőr, hagyják itt a kocsi borostul, lovastul, menjenek haza, öltözködjének civilbe és hozzanak magukkal száz pengő forintot, akkor nem lesz baj.

Föllélegzettek a derék csempészek, elsiettek, meghozták egy óra múlva a 100 forintot és átadták a fináncznak. Ez azonban csak 86 forintot tartott meg belőle, épen annyit, amennyi bírságot kellett volna fizetniök a csempészett italért a többit visszaadta nekik.

A rendőrök most már behajtottak a városba, csak hogy időközben már jelentést is tett a pénzügyőr a főkapitánynak, aki szigorú vizsgálatot indított a csempészés ügyében. Sok mindenféle turpisság sült ki ebből. A derék rendőrök már hosszabb idő óta üzték a csempészést ilyen módon és nem csekély haszonnal. A kocsisnak pedig minden egyes alkalommal öt forintot adtak, hogy megszerezte a halotyszállító kocsit.

SPORT.

Elhalasztott vadászat E hétre volt kitűzve gróf Zichy Jenő biharmegyei birtokán egy nagy vadászat, melyre Milán király is megígérte eljövételét. Azonban, tekintettel az ünnepekre és Milán gyengélkedésére, a vadászatot a jövő hétre elhalasztották. Az elhalasztást levélileg tudatták a meghívottakkal. Valószínűleg a jövő héten, már az idő is jobban fog kedvezni és sokkal nagyobb sikert érnek ki e nagy vadászatban, Milán részvételét, a leghatározottabban megígérte.

IRODALOM.

— **Az Oktató Népkönyvtár.** 2. decemberi száma a következő tanulságos tartalommal jelent meg: *A halál patikája* 3—4-ik iv. *Népies egyháztörténet* 26-ik iv. Az angol egyház állapota. — A koronás fők életszentségének jelképei. — Az első kereszties hadjárat. — A kereszties vitézek sikerei. — A johannita-rend alapítása. — Egyéb lovagrendek. — *Mozaik* kalendárium, — tanítás, — jogi tanácsok, — gazdasági tudnivalók a ház és udvar körül, — humoros dolgok. Szives pártfogásra ajánljuk az olcsó füzetes vállalatot. Ara egész évre 2 frt. *Pozsony ferencziek.* *Ugyanott* kapható a rövid idő alatt elterjedt *Képes* kétheti újság, *Oktató Néplap*, szépirodalmi közgazdasági újság. *Ara 2 frt egy évre.* Próba számokat szívesen küldenek.

— **Előkelő folyóirat.** A lezajlott választási küzdelem okozta izgalom s a megoldásra való politikai és közgazdasági kérdések fontossága, amelyeknek publicisztikai megvitatása idegesség és elfoglulttá teszi nemcsak az ellenzéki, de a kormánypárti sajtó mérsékeltbb elemeit is, fokozott érdeklődést kell, hogy keltsen a Székely Sámuel szerkesztésében megjelenő szabadelpárti, de független »Politikai Hetiszemle« iránt, amely lap tárgyilagos és független magatartásával rövid három évi fennállása alatt irányadó polgárai köreink elsőrendű organumává felküzdötte magát. Közgazdasági, társadalmi, irodalmi és művészeti rovata e lapnak a magyar társadalom elitejének igényeit szolgálja, amiért is klubokban, kaszinókban, olvasóköriklubban és nagyobb kávéházakban különös kedveltségnek örvend. A »Politikai Hetiszemle«, az országnak ez az egyetlen komoly irányu hetilapja, azonkívül még fényes kiállítás, gazdag és változatos tartalom, etikai és szellemi színvonal tekintetében valósággal vetekedik a külföld legjobb hetirevue-ivel. A nagy körültekintéssel, sok izléssel és meglepő szakértelemmel szerkesztett Hetiszemlére ezért az új év beálltával teljes készséggel felhívjuk a művelt és előkelő olvasóközönség becses figyelmét. A »Politikai Hetiszemle« előfizetési ára félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal VIII. ker., Kerepesi-ut 17.

— **A Biztosítási és Közgazdasági Lapok,** nagy feladatra vállalkozott, amidőn megindult; és ezt a feladatot fényesen oldotta meg, s ma már nemcsak a legelőkelőbb biztosító intézetek hivatalos közlönye, de mind az or-

szákos mozgalom vezetője nélkülözhetlen minden biztosítási hivataloknak. Változatos cikkén ismert szakférfiak írják s minden számában a belföldi eseményekről, kinevezésekről, külföldi intézetekről részletesen beszámol. A szerkesztőség most egy újítást hozott be, nevezetesen: minden biztosítási tisztviselőnek évi 6 frtért küldi a lapot, 10 frt helyett. *Elő fizetelni bármely postahivatalnál.*

Igazságszolgáltatás.

Beszűntetett sajtóper. Szepes Pál a Brankovics György szerkesztése alatt megjelent »Arad és Vidéke« című lapban Genczy Kálmán és Seinicz Miksa újságírók egy állítólag tévesen alapuló becsületbe vágó hírt irt meg, de mivel helyre nem igazították, megindították ellene a sajtóperét. Széle József aradi ügyvéd volt megnevezve védőként s tegnapra ki is volt tűzve a tárgyalás. Beidéztek az esküdteket, de a panaszosok nem jelentek meg, sem Szepes Pál, egyedül Brankovics György. A sajtótörvény rendelkezése szerint így az eljárást a törvényszék beszüntette.

Törvényszéki szünet. A nagyváradi kir. törvényszék, a karácsonyi ünnepek alkalmából négy napi szünetet tart, mely holnap kezdődik és tart egészen 29-ig. A büntető ügyosztálynál, az első tárgyalást 29-én fogják megtartani.

REGÉNY-CSARNOK.

Zsebed ki felebarátodat.

REGÉNY.

Írta: GÉRARD E. D. 64

— Én már meg is untam, hogy én a füstöt s örökös zakatolást el nem viselhetem. Fejgörcsök vesznek majd elő, mitől ő erős természetete miatt marad.

— A husvétot most egyedül tölti Lodnikban?

Oh épen nem; hiszen nálunk van. Rögtön eljött midőn meghallá, hogy a kis Wandusiának a foga jön. Luczián azt mondta, hogy engem nem enged a gyermek bölcséjénél sokat időzni, mert ideges leszek. Viczia oly szeretettel ápolja, csititgatja, mert rettenetesen ordít.

Ily szomorú beszélgetés közepett lassankint elfogyott a sok sonkaszelet Kázmér tányérjáról.

Délután körülbelül 5 órakor még folyvást hullámozott a tarka embertömeg az ebédlőben. — A legtöbb vendég náluk tett látogatást husvét napján.

Lucziánnak hízelt e gondolat s ábrándozott a jövő vállalatokról, midőn egy kocsi állott meg házuk előtt.

Xénia felemelkedett, hogy elébe menjen az ujonnan érkezettnek; de Luczián, midőn az ablakon kitekintett, intett, hogy csak maradjon. Az orvos jött meg Wandusia megvizsgálására, mondá.

A mint látták, hogy az orvos szállt ki s sietett végig a kerten, senki sem ügyelt a vendégek közül a többire.

Az üres hintót mintegy 10 perczig jártatták már az ablak előtt fel s alá. Az orvos jól elidőzik a betegnél, jegyzé meg Luczián érdeklődő vendégei előtt. Ismét 10 percz mult el. Midőn egyszerre gyors léptek zaja halatszott s az ajtónyitás azután pedig keserves gyermek-sírás. — A vendégek elsápadtak, izgatottság ült arcaikra. A léptek mindinkább közeledtek.

— Addig ugyan el nem megy, míg nem koczintunk, mondá Luczián vidáman az orvost a szobába kísérve.

Az orvos egy töpörödött igazi tipikus szakember lihegve állt meg az ajtó lépcsőjénél. Hirtelen körültekintve így kiáltott fel.

A vendégek sem szerencsés pillanatban jöttek látogatába.

No ugyan szives üdvözlés, jegyzé meg nevetve Luczián, no de hát csak törünk tojást orvos úr?

Az orvos még mindig mozdulatlanul állott az ajtóban. — Nem tanácsos, hogy én most

bemenjek, mondá, ugys azt szokás mondani, hogy az orvosok a ragályos betegségek terjesztői. No de a fogfájás csak nem ragályos, nevelt Luczián.

Ha az nem is... mondá vontatottan az orvos, mielőtt észrevette, mint ijednek meg az összes vendégek. A sötét, baljóslatú sejtelem nyomot hagyott az arcokon is. Az elsápadt háziasszony is rémülten nézett majd vendégeire majd meg az orvosra.

— A »tiphus« rémitő neve szállt hirtelen szájról-szájra. Önkénytelenül hirtelen ott hagyta mindent az asztalnál. S a ház urnője kikisérve az orvost, visszatért, hogy a gyors kézszoritásokat s részvénytárgyakat fogadja vendégei részéről.

A baj igaz nevén lett megnevezve s mint a nyájon oly pánik félelem vett erőt a vendégeken, hanyat homlok rohantak a veszélyes házból.

10 percz multán csend uralkodott, mindennél csak a kalácsfonatok, sonkaszeletek emlékeztettek a vidám ünnepségre.

— Hát te Kázmér, mondá Luczián midőn az utolsó kocsi elrobogott, az ablaktól testvére felé fordulva. Természetesen te is futni fogsz e szerencsétlen házból! elővezettesem lovadat?

— Ne bánts, mondá Kázmér. Ha már egyszer eljöttem, itt is maradok.

Luczián mindig örült, midőn hallá, hogy neki van a legpompásabb fogata, a leggyönyörűbb rózsája, a legbájosabb felesége az egész vidéken; miért nem lehetne hát a legszebb testvére?

— Szegény Kázmér, igazán szép pillangó, szokta hajtani folyton irigységgel, vegyes sajnálattal Luczián.

Alig volt még 28 éves és a gondok ránczot vetettek homlokára. Fűsvénység s a pénz sóvár vágy egészen megöregítették Lucziánt.

Kázmért eléggé megfigyelte s mosolyogva jegyzé meg, bizony még mindig bohó gyerek bizony ő? Kázmér ugyanis bár folyton komolyodott tapasztalatai folytán okosabb is lett, de meglepéssel vette észre Luczián, hogy még mindig nagyon bizik az emberekben.

— Te ugyan jól vagy Kázmérral! mondá nevének husvét estéjén. Xénia könyekkel adózott ezen este könnyelműségéért s az egészen nedves zsebkendő alól sirva mondá férje megjegyzésére.

— Kázmérral? Oh igen; de mit gondolsz, Luczián Vanduzia vajjon meghal-e?

Hogyan mondhatnám én meg? Kivánom azonban, hogy hagyj fel a sirással Xéniam, Wandusiának ugy sem használ, csak szemeidet rontod.

Figyelmesen, aggódva nézett Luczián nevére; terveit füstbe mennek, annak szépsége hervadásnak indul.

Xénia rögtön felszárította könyeit, habár még mindig görcsös rángatózás futott rajta végig.

Csak azt akarnám tőled megtudni, mondá Luczián, hogy mi volt közted és Kázmér között? — Olyan kis szerelmeskedés féle, nemde?

— De Luczián! Xénia ijedve nézett reá.

— No csak ne jőjj zavarba, mondá nevetve. — Én csak azt akartam megtudni, hogy miért éreztek annyira együtt, hogy az ember igazán nem tudja, hogy mit gondoljon rólatok. No csak ne süsd le szempilláidat; tudom én ugy is, hogy szép hosszúak. — Nem olyan helytelen, ez talán sógorod is volna.

— No persze, viszonzá Xénia, hiszen sógorom s e szavakra egészen megkönyebbült.

Ugy látszik, hogy nem talál 4 évvel idősebbnek.

— Oh nem! erősíté Xénia elpirulva mosolygása közben.

Ugye, hogy ő nem is tagadhat meg tőled semmit, bármit is kérnél tőle?

— Nem hinném viszonzá Xénia zavartan. Kérhetek azaz hogy kell-e ám tőle valami fontosat kérnem?

Majd talán később.

Luczián mosolyogva nézte neje vakító fehér kezeit tréfálva mondá: Hátha megégeted kissé kezeidet, midőn a forró gesztenyét kiszeded? Különbén a gyémántos karperecz bő kárpótlást nyujtand!

— Gyémánt karperecz! Hát azután több gyémántja lesz mint Mureczka bárónéknak? kérdé az ifjú nő nagy szemeket meresztve.

— Több hát, mondá Luczián.

— S mit kell érte megtennem, Luczián? kérdé.

Annak még nem jött el az ideje. Csak arra ügyelj, hogy Kázmér jól találja magát körülötte. Ne feledd, azt sem, hogy ezennel megtiltom, hogy az éjt a gyermekszobában töltsd el. Ne is hozz elő nekem semmi kifogást.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Az új szatmári főispán.

Budapest, decz. 23. (Saját tud. távirata.) Mint politikai körökben szélteben beszélük, a nemrég felmentett Simontsits Béla helyére gr. Dégenfeld József hajdumegyei főispánt szemelték ki Szatmár főispánul. E hír azonban még megerősítésre szorul.

Konfliktus az egyetemen.

Budapest, decz. 23. (Saját tud. távirata.) Kovács József egyetemi tanár a multkoriban lefolyt tüntetések passiv hőse, a tegnapi lapokban nyilatkozatot tett közzé, melyben az orvostanhallgatók által kidolgozott memorandumra reflektált és azokat czáfolni igyekezett, az egyetemi orvoskar házi ügyeit is szótárgyává tevén. Ez a dolog igen kínosan érintette az orvoskari tanártestületet és dr. Ajtá Sándor dékán szintén nyilvános uton adta meg a választ erre a nyilatkozatra és a fegyelem megsértésének nevezte Kovács eljárását. Erre Kovács József egy még élesebb nyilatkozatot tett közzé, melyben vitatja a dékán azon jogát, hogy felette fegyelmi hatóságot gyakoroljon.

Ezen újabb konfliktus mindenféle a legnagyobb feltűnést kelti.

Wlassits utja.

Budapest, decz. 23. (Saját tud. táv.) Wlassits Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap Zsolnáról Budapestre érkezett.

Bogisich Lajos temetése.

Budapest, december 23. (Saját tud. táv.) A budapesti törvényszék érdemes elnökét, zombori Bogisich Lajost tegnap délután temették el óriási részvét mellett. A végtisztességen megjelentek a fővárosi összes bíróságok testületileg, az ügyészségek és az ügyvédi kamara. Ott volt továbbá Erdély igazságügyminiszter, Darányi földmívelésügyi miniszter, Szilágyi Dezső a képviselőház elnöke, Czorda Bódoga Kuria másod-elnöke, Vértessy Sándor a tábla elnöke, Hammersberg Jenő főügyész, továbbá Ragályi Lajos, Fenyvessy Ferencz, Lukács Gyula és Polónyi Géza országgyűlési képviselők s mások. Kanovich Béla józsefvárosi plebános végezte az egyházi szertartást fényes segédlettel. A beszentelés után a halottat kikisérték a temetőbe és itt még egyszer imát mondott a plebános. Künn a sirnál szivetrázó jelenet játszódott le. Az elhunyt egyik leánya ájultan esett össze a sírgödör mellett és így vitték őt a kocsiba, a melylyel eltávolították a szomorú helyről.

Spanyolorozági zavarok.

Budapest, december 23. (Saját tud. táv.) Madridból jött sürgöny szerint a spanyol csendőrség Novilda városa mellett Alicante tartományban egy felkelő csapatra bukkant és azzal csatába ereszkedett. A bandából 7 ember maradt a csatatéren, a kiknek birtokában töltött dinamit bombákat is találtak.

A bolgár vértanu pöre.

Budapest, decz. 23. (Saját tudósít. táv.) Szófiából sürgönyzik: Ma tovább folytatták a pört, melyet Sztambulov gyilkosai ellen indítottak. A tárgyaláson egy jatagánt, mely a lefoglalt bünjelek közé tartozik, Tufekesiev, a fővádlott tulajdonául felismertek.

KÖZGAZDASÁG.

Terménytőzsde.

Budapest, decz. 23.

B u z a	ősze, bácskai	8.17
	ősze, északi	8.18
	október-novemberre, bácskai	6.78
	okt.-nov.-re északi	6.79
R o z s	ősze bácskai	0.—
R o z s	ősze, északi	0.—
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai	3.86
	okt.-nov.-re, északi	3.87
R e d c z e	október-novemberre, bácskai	11.35
	okt.-nov.-re, északi	11.48

Bécs, december 23.

B u z a	tiszai	8.55—9.—
	bánsági	8.20—8.—
	bácskai	8.51—8.—
	szokványáru ősze	3.18—0.—
B u z a	szokványáru tavaszra	3.90—0.—
R o z s	tiszavidéki	7.20—7.—
	szokványáru ősze	6.95—7.—
	szokványáru tavaszra	0.00—0.—
T e n g e r i	magyar	3.90—4.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. decz. 22-én.

Magyar aranyjárdék 4%	122.25
Magyar koronajárdék	99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	150.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	137.—
Oszták járadék papirban	101.10
Oszták járadék ezüstben	101.10
Oszták járadék aranyban	123.—
Oszták korona járadék	100.75
1860. oszták államsorsjegyek	143.50
Oszták magyar bankrészvény	933.—
Magyar hitelbank részvény	403.75
Oszták hitelintézeti részvény	371.80
Oszták-magyar államvasuti részvény	865.—
20 frankos arany (Napoleonador)	9.53
Német birodalmi márka	58.90
London vista	119.90
Páris vista	97.55

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házszer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert több mint 27 év óta megbízható, fájdalom- és tomosztató bedörzselésként alkalmazták külsőleg, és az orvosok csúszlák, tagzsárgaságnál és meghűléseknél is alkalmazzák. A által bedörzselésre is mindig gyákrabban rendelétek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyákrabban rendelétek. A csúszlák alatt, nem titkos szer, hanem igazi házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban májában minden gyógyszerárán készletben van; főraktár: Főnök József gyógyszerésznél Budapest. De vásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbirtéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjeggyel és Richter-czéggyel nézve, mert nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, cs. és k. udvari szállító, RUDOLSTADT.

Karácsonyra!

Van szerencsénk a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani

Karácsonyára való díszek
 rendkívül nagy választékban
legolcsóbb árakon.

Legfinomabb **bonbonok, cukorkák**
 mindig friss minőségben.

A közelgő karácsonyi ünnepekre **Bonbonierek, kassetták** eredeti árakon.
Gyümölcs-kenyér friss minőségben.
Alacs, Dobos, Mokka, Vecsera, Pischinger tortákat a nagyérdemű közönségnek legjobban ajánljuk.

Postai szétküldést pontosan eszközöl

Alacs és Ritter

300—12—14

cukrászdája.

Előfizetési felhívás.

A Szabad Szó felelős szerkesztője és valamennyi munkatársa otthagya a régi szerkesztőséget hogy elveit szabadon szolgálhassa, hogy meggyőződését **függetlenül** nyilváníthassa.

A Szabad Szó tulajdonosai ebben meggyőződtek, de mi a függetlenség-et semmiféle vállalat hatalma alá nem bocsátjuk, mert a lap felelős szer-

kesztője lesz a **Függetlenség** kiadótulajdonosa is Fokozott buzgósággal és lelkesedéssel fogjuk szolgálni a Kossuth-párt magasztos elveit, a magyarság ügyét, olvasóink érdekeit.

Törekvésünk lesz egyuttal, hogy olyan ujságot adjunk a közönség kezébe, amely érdekességre, jóságra és tartalmának bőségére nézve vetekedjék minden más magyar ujsággal. — Vezérezükkelinket Kossuth-párti képviselők fogják írni.

Mindennap külön műmellékletet csatolunk a laphoz, év végén pedig díszes bekötési táblát, hogy a gyönyörű képeket az olvasó pompás albumba köthesse. — Szerdán a Gyermekevilágot mesékkel és versikékkel adjuk a kicsinyeknek. — Szombaton: Éleztlap-melléklet. — Vasárnap: szépirodalmi melléklet. — Pünkösdre minden előfizetőnek, aki mostantul minden hónapban addig előfizet, ajándékkal küldünk egy Kossuth-párti-Albumot a Kossuth-párti képviselők, vidéki függetlenségi vezérférfiak, politikai írók arcképeivel. Ezt az Albumot már most készíttük elő kiváló gondnal.

Kérjük a Függetlenség támogatását.

Budapest, 1896. december havában.

Dr. Székely Béla, a „Szabad Szó” volt felelős szerkesztője, Dercsényi Dezső, Forrai Soma, Fülei-Sz. Lajos, Molnár Márton, Palotai Hugó, Révész Gyula, Révész Tivadar, Székely Emil, Vári Sándor, a „Szabad Szó” volt munkatársai.

A „Függetlenség” előfizetési ára vidéken: Egy óra 1 frt. Negyedévre 3 frt.

A ki most legalább egy hónapra előfizet, a „Függetlenség”-et december 25-től január 1-ig díjtalanul kapja.

A „Függetlenség” kiadóhivatala, Budapest, VI. kerület Teréz-körut 33. sz.

A millenniumi kiállításon az összes cognac gyártmányok között **egyedül e cognac lett kitünőnek** találva.

Bevezetve a monarchia összes nagykereskedéseiben.

A legtöbb

tiszti étkezde szállítója.

Francia Cognacgyár

Janky és Társa, Nagyváradon

ajánlja tiszta borból desztillált

ó-cognacját

Főraktár Nagyváradon:

Janky Antalnál.

315—3—3

Kitüntetve az 1896. évben rendezett országos kiállításon kiállítási éremmel.

STERN IGNÁCZ

kész férfi-, gyermek-ruha és szabó-üzlete
NAGYVÁRAD, Zöldfa-utcza.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemet a téli idényre nagy választéku mindennemű **kész férfi- és gyermek-öltönyök, felöltők- és téli-kabátokkal** rendeztem be.

Nagy ruha-raktáram cikkeket csak saját műhelyemben készítettem, miért ugy minőség, mint az árak tekintetében bármely **budapesti** vagy **bécsi** gyári raktárakkal kiállom a versenyt.

Egyszerűs mind van szerencsém tudatni, hogy **bel- és külföldi ruhaszövevényeim már megérkeztek**, melyekből **mérték szerinti** mindenféle **öltönyök, felső kabátok, téli kabátok**

több kiállításon kitüntetett saját műhelyemben készültek.

E czélből egy **elsőrendű szabászsza** rendelkezem, ki tapasztalatait a bel- és külföld nagyobb üzleteiben szerezte meg. **Elegáns szabás! pontos kiszolgálás! és a legolcsóbb árakat** előre biztosítva, maradtam kiváló tisztelettel

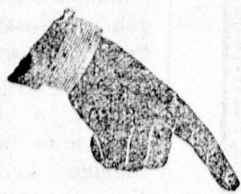
STERN IGNÁCZ, NAGYVÁRAD, Zöldfa-utcza.

279 11—25

Kitüntetve a nagyváradai orsz. segéd- és tanonez kiállításon ezüst oklevéllel.

Megrendelések 24 óra alatt.

Városi és utazó bundák.

211 üslet.

Szolid kiszolgálás olcsó árak

Aranyi és Róth

Nagyvárad, Zöldfa-uteza, áruház 36. sz.

308-4-5

Ajánlják a közeli *karácsonyi* és *ujévi ünnepekre* a legalkalmasabb ajándéknak

A legjobb minőségű

női-, férfi-, és gyermek-czipőket, Galoschnikat (sárczipő)

fehérnemű, gallér, és kézeltőket,

kalapok, sapkák nyakkendők és esőernyőket

alsó ingeket

a legolcsóbb árakban.

Különlegességek:

zsebkendők és nyakkendőkben.

211 üslet.

Nem szédelés — hanem hatóságilag engedélyezett végeladás.

Üzlet felosztás miatt

Bémer-téren, Pognár házában levő

STERN LAJOS divatkereskedésében

VÉGELADÁS

310-3-10

t a r t a t i k.

Női-, férfi- és gyermek-czipők, sárczipők, halina-csizmák, kamásnik
kalapok és sapkák

fehérneműek, téli alsó ingek, harisnyák

kesztyűk, nyakkendők és mindennemű férfidivatszettek

rendkívül leszállított árakban

VÉGKIARUSITTATNAK

E kedvező és ritka alkalomra felhívom a t. közönség figyelmét.

Feltűnő olcsó árak.

Szolid és pontos kiszolgálás.